

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 16ης Μαΐου 2002 *

Στην υπόθεση C-232/99,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την I. Martínez del Peral και τον B. Mongin, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Βασιλείου της Ισπανίας, εκπροσωπούμενου από την N. Díaz Abad, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο να διαπιστωθεί ότι το Βασίλειο της Ισπανίας, μη μεταφέροντας στο εθνικό δίκαιο προσηκόντως, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, για τη διευκόλυνση

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιατρών και της αμοιβαίας αναγνώρισης των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων τους (ΕΕ L 165, σ. 1), και μη μεταφέροντας στο εθνικό δίκαιο το άρθρο 18 της ίδιας οδηγίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΚ και την εν λόγω οδηγία,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. von Bahr, πρόεδρο του τετάρτου τμήματος, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, D. A. O. Edward (εισηγητή) και M. Wathelet, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: C. Stix-Hackl
γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 1ης Φεβρουαρίου 2001, της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους I. Martínez del Peral και B. Mongin, και του Βασιλείου της Ισπανίας, εκπροσωπούμενου από την M. López-Monís Gallego,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 4ης Οκτωβρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 17 Ιουνίου 1999, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, προσφυγή με σκοπό να διαπιστωθεί ότι το Βασίλειο της Ισπανίας, μη μεταφέροντας στο εθνικό δίκαιο προσηκόντως, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιατρών και της αμοιβαίας αναγνώρισης των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων τους (ΕΕ L 165, σ. 1), και μη μεταφέροντας στο εθνικό δίκαιο το άρθρο 18 της ίδιας οδηγίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΚ και την εν λόγω οδηγία.

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

- 2 Το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 ορίζει:

«1. Κάθε κράτος μέλος υποδοχής δύναται να απαιτήσει από τους υπηκόους των κρατών μελών, οι οποίοι επιθυμούν να λάβουν ένα από τα διπλώματα, πιστοποιητικά ή άλλους τίτλους ιατρικής ειδικότητας που δεν αναφέρονται στα άρθρα 4 και 6 ή που, αν και αναφέρονται στο άρθρο 6, δεν χορηγούνται στο κράτος μέλος καταγωγής ή προελεύσεως, να εκπληρώσουν τις προϋποθέσεις εκπαίδευσεως που προβλέπονται εν προκειμένω από τις δικές του νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις.

2. Το κράτος μέλος υποδοχής λαμβάνει υπόψη, εν όλω ή εν μέρει, τις περιόδους εκπαιδεύσεως, οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί από τους αναφερομένους στην παράγραφο 1 υπηκόους και πιστοποιούνται με δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο εκπαιδεύσεως χορηγούμενο από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής ή προελεύσεως, εφόσον οι εν λόγω περίοδοι αντιστοιχούν σ' εκείνες που απαιτούνται στο κράτος μέλος υποδοχής για τη σχετική ειδικευση.

3. Οι αρμόδιες αρχές ή οργανισμοί του κράτους μέλους υποδοχής, αφού εξακριβώσουν το περιεχόμενο και τη διάρκεια της ειδικεύσεως του ενδιαφερομένου βάσει των υποβαλλομένων διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων, τον πληροφορούν για τη διάρκεια της συμπληρωματικής εκπαιδεύσεως, καθώς και για τους τομείς που περιλαμβάνει η εν λόγω εκπαίδευση.»

3 Το άρθρο 18 της ίδιας οδηγίας ορίζει:

«Όταν, σε κράτος μέλος υποδοχής, ο διακανονισμός με ασφαλιστικούς οργανισμούς των λογαριασμών που αναφέρονται σε παρεχόμενες υπηρεσίες υπέρ των κοινωνικά ασφαλισμένων, προϋποθέτει εγγραφή σε οργανισμό κοινωνικής ασφαλίσεως δημοσίου δικαίου, το εν λόγω κράτος μέλος, σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών που συνεπάγονται μετακίνηση του δικαιούχου, απαλλάσσει της υποχρεώσεως αυτής τους υπηκόους των κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος.

Ωστόσο, ο δικαιούχος ενημερώνει προηγουμένως ή, σε επείγουσες περιπτώσεις, μεταγενεστέρως, τον εν λόγω οργανισμό περί της παροχής των υπηρεσιών του.»

Η εθνική κανονιστική ρύθμιση

- 4 Το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 μεταφέρθηκε στο ισπανικό δίκαιο με το άρθρο 12 bis του Real Decreto 1691/1989 por el que se regulan el reconocimiento de diplomas, certificados y otros títulos de Médico y de Médico Especialista de los Estados miembros de la Comunidad Economica Europea, el ejercicio efectivo del derecho de establecimiento y la libre prestación de servicios (βασιλικό διάταγμα 1691/1989 περί κανονιστικής ρυθμίσεως των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων ιατρού και ειδικού ιατρού των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, καθώς και περί της αποτελεσματικής ασκήσεως του δικαιώματος εγκαταστάσεως και ελεύθερης παροχής υπηρεσιών), της 29ης Δεκεμβρίου 1989 (BOE αριθ. 13, της 15ης Ιανουαρίου 1990, σ. 1267, στο εξής: βασιλικό διάταγμα 1691/1989), όπως τροποποιήθηκε με το Real Decreto 2072/1995, της 22ας Δεκεμβρίου 1995 (BOE αριθ. 20, της 23ης Ιανουαρίου 1996, σ. 1962, στο εξής: βασιλικό διάταγμα 2072/1995). Κατά το άρθρο 12 bis:

«1. Σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16, οι διατάξεις του παρόντος άρθρου τυγχάνουν εφαρμογής σε όλους τους υπηκόους των κρατών μελών που επιθυμούν να αποκτήσουν ισπανικό τίτλο ιατρικής ειδικότητας και προσκομίζουν δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο εκπαίδευσης ιατρικής ειδικότητας που δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα II του παρόντος βασιλικού διατάγματος.

2. Η γενική διεύθυνση επιστημονικής έρευνας και ανωτάτης εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Επιστημών εκτιμά τις χρονικές περιόδους εκπαίδευσης που συμπλήρωσε ο ενδιαφερόμενος για την ενδεχόμενη αναγνώρισή τους. Ενδεχομένως, κατόπιν γνωμοδοτήσεως της εθνικής επιτροπής της επίμαχης ειδικότητας, η διεύθυνση αυτή καθορίζει τη διάρκεια συμπληρωματικής εκπαίδευσης, καθώς και τους περιλαμβανόμενους σ' αυτήν τομείς, που πρέπει να πραγματοποιήσει ο ενδιαφερόμενος για να αποκτήσει τον ισπανικό τίτλο του ειδικού ιατρού.

Η εκπαίδευση που αποδεικνύει ο αιτών, του οποίου ο τίτλος ιατρού πρέπει να έχει αναγνωρισθεί προηγουμένως, εκτιμάται σε σχέση με τον επίσημο χαρακτήρα που έχει στο κράτος μέλος καταγωγής και την αντιστοιχία της με το περιεχόμενο της εκπαιδύσεως που απαιτείται στην Ισπανία για την επίμαχη ειδικότητα.

3. Η περίοδος συμπληρωματικής εκπαιδύσεως που πρέπει να διανύσουν οι αιτούντες πρέπει ενδεχομένως να γίνει σε επισήμως αναγνωριζόμενη για την επίμαχη ειδικότητα θέση. Πλην της περιπτώσεως της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να υποβάλουν συναφώς την υποψηφιότητά τους για την επίμαχη ειδικότητα, αφού υποβληθούν στη συνήθη διαδικασία που περιλαμβάνει τις κρατικές εξετάσεις που προβλέπονται από το βασιλικό διάταγμα 127/1984, της 11ης Ιανουαρίου 1984, και τις άλλες ισχύουσες διατάξεις, υπό τις ίδιες συνθήκες με τους άλλους υποψηφίους που υπόκεινται στη διαδικασία αυτή.

4. Όταν οι ενδιαφερόμενοι αποδεικνύουν ότι έχουν υποβληθεί επιτυχώς σε εθνική διαδικασία επιλογής για την πρόσβαση στην εκπαίδευση που έχουν πραγματοποιήσει στο κράτος καταγωγής, απαλλάσσονται της εξετάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, του βασιλικού διατάγματος 127/1984 που μνημονεύθηκε στην προηγούμενη παράγραφο. Στην περίπτωση αυτή, η περίοδος της συμπληρωματικής εκπαιδύσεως διανύεται στην αναγνωριζόμενη για την εκπαίδευση ιατρικής ειδικότητας θέση που υποδεικνύει η διεθνής επιτροπή του άρθρου 5 του βασιλικού διατάγματος 127/1984 και σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω διατάγματος και των μέτρων εφαρμογής του.»

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

5 Με έγγραφο οχλήσεως που κοινοποιήθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 1990, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία λόγω παραβάσεως του Βασιλείου της Ισπανίας επειδή δεν μετέφερε στο εθνικό δίκαιο τα άρθρα 8, 17 και 23 της οδηγίας 75/362/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 1975, περί αμοιβαίας αναγνωρίσεως των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων ιατρικής και περί των μέτρων προς διευκόλυνση

της πραγματικής ασκήσεως του δικαιώματος εγκαταστάσεως και του δικαιώματος της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 196), και μετέφερε στο εθνικό δίκαιο εσφαλμένα το άρθρο 14 της ίδιας οδηγίας με το βασιλικό διάταγμα 1691/1989. Κατόπιν της απαντήσεως των ισπανικών αρχών της 8ης Απριλίου 1991, η Επιτροπή, με αιτιολογημένη γνώμη κοινοποιηθείσα στις 17 Ιανουαρίου 1996, διατύπωσε αιτιάσεις σχετικά με τα άρθρα 8 και 18 της οδηγίας 93/16, το περιεχόμενο των οποίων αντιστοιχεί στο περιεχόμενο των άρθρων 8 και 17 της οδηγίας 75/362.

- 6 Με την από 25 Ιανουαρίου 1996 απάντησή τους στην αιτιολογημένη γνώμη, οι ισπανικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή το βασιλικό διάταγμα 2075/1995, που τροποποιεί το βασιλικό διάταγμα 1691/1989, το οποίο, σύμφωνα με τις αρχές αυτές, συμπλήρωνε τη μεταφορά της οδηγίας 93/16 στο ισπανικό δίκαιο.
- 7 Η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι το νέο αυτό βασιλικό διάταγμα δεν έθεσε τέρμα στην παράβαση, απέστειλε στις 12 Φεβρουαρίου 1997 συμπληρωματικό έγγραφο οχλήσεως, στο οποίο η Ισπανική Κυβέρνηση απάντησε στις 4 Ιουνίου 1997. Επειδή δεν έκρινε ικανοποιητική την απάντηση αυτή, η Επιτροπή απηύθυνε στις 10 Αυγούστου 1998 συμπληρωματική αιτιολογημένη γνώμη. Η απάντηση της Ισπανικής Κυβερνήσεως στη συμπληρωματική αιτιολογημένη γνώμη περιήλθε στην Επιτροπή με έγγραφο της 23ης Νοεμβρίου 1998.

Επί της πρώτης αιτιάσεως που αντλείται από τη μη ορθή μεταφορά του άρθρου 8 της οδηγίας 93/16 στο εθνικό δίκαιο

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 8 Με την πρώτη αιτίαση, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν μετέφερε ορθώς στο εθνικό δίκαιο το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16, δεδομένου ότι, για την πρόσβαση στο επάγγελμα του ιατρού με τίτλο ειδικότητας στην Ισπανία, ο

διακινούμενος ιατρός του οποίου το δίπλωμα, το πιστοποιητικό ή άλλος τίτλος εκπαίδευσης ιατρικής ειδικότητας δεν αναγνωρίζεται αυτομάτως και ανεπιφύλακτως δυνάμει της οδηγίας 93/16 πρέπει να υποβληθεί στη διαδικασία κρατικών εξετάσεων του *Medico Interno Residente* (ιατρού παθολόγου κατοίκου Ισπανίας, στο εξής: MIR).

- 9 Σύμφωνα με την Επιτροπή, στην Ισπανία, η πρόσβαση στην εκπαίδευση ιατρικής ειδικότητας εξαρτάται πράγματι από την επιτυχία σε κρατικές εξετάσεις, που θεσπίστηκαν για να περιορίζουν την ποσόστωση των ιατρών με τίτλους ειδικότητας, η οποία χορηγεί την ιδιότητα του ιατρού υπό εκπαίδευση ιατρικής ειδικότητας, εσωτερικού σε ίδρυμα ή σε κέντρο υγείας, αναγνωρισμένο για την εκπαίδευση ιατρικών ειδικοτήτων.
- 10 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι από το άρθρο 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 93/16 προκύπτει σαφώς ότι το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση διπλώματος ιατρικής ειδικότητας στις περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από το σύστημα αυτόματης και ανεπιφύλακτης αναγνώρισης που θεσπίζει η οδηγία αυτή. Ασφαλώς, το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί, αφού εξετάσει τα διπλώματα, τα πιστοποιητικά και τους άλλους τίτλους που έχει αποκτήσει ο ενδιαφερόμενος σε άλλα κράτη μέλη, να απαιτήσει, ενδεχομένως, συμπληρωματική εκπαίδευση. Εν τούτοις, το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να εξαρτά συστηματικά την πρόσβαση στην εκπαίδευση αυτή από την προϋπόθεση επιτυχίας σε κρατικές εξετάσεις όπως ο διαγωνισμός MIR, που έχει καθιερωθεί για τα πρόσωπα που επιθυμούν να αρχίσουν εκπαίδευση ιατρικής ειδικότητας, ενώ οι ενδιαφερόμενοι διακινούμενοι ιατροί χρειάζονται θέσεις εκπαίδευσης μόνο για να παρακολουθήσουν την εν λόγω συμπληρωματική εκπαίδευση.
- 11 Η Επιτροπή αναφέρει τον μεγάλο αριθμό των υποβληθεισών ενώπιόν της καταγγελιών, καθώς και των αναφορών που της διαβιβάστηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τον ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή. Από τις καταγγελίες αυτές προκύπτει ότι οι ισπανικές αρχές έχουν επικαλεστεί συστηματικά και επιμόνως την παράλειψη μεταφοράς του άρθρου 8 της οδηγίας 93/16 στο ισπανικό δίκαιο, αρνούμενες να εξετάσουν τις αιτήσεις αναγνώρισης διπλωμάτων.

- 12 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι τα κράτη μέλη μπορούν νομίμως να απαιτούν την επιτυχή συμμετοχή σε διαγωνισμό, καθόσον πρόκειται για διαγωνισμό προσλήψεως. Ο διαγωνισμός MIR όμως δεν αποτελεί προϋπόθεση προσλήψεως, εφόσον δεν παρέχει στον επιτυχόντα τη δυνατότητα προσβάσεως σε συγκεκριμένη θέση εργασίας, αλλά σε εκπαίδευση. Συνεπώς, οι ισπανικές αρχές δεν είναι σε θέση να καθορίζουν τις ποσοστώσεις του αριθμού των ιατρών που αρχίζουν εκπαίδευση ιατρικής ειδικότητας, για τον λόγο ότι θα υποχρεούνταν να παράσχουν θέση εργασίας σε καθέναν από αυτούς.
- 13 Η Ισπανική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το βασιλικό διάταγμα 1691/1989, όπως τροποποιήθηκε με το βασιλικό διάταγμα 2072/1995 (στο εξής: τροποποιημένο βασιλικό διάταγμα 1691/1989), μετέφερε το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 στο δίκαιο της Ισπανίας. Αντίθετα προς αυτά που ισχυρίζεται η Επιτροπή, το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 δεν επιβάλλει στο κράτος μέλος υποδοχής να διασφαλίζει τη συμπληρωματική εκπαίδευση, την πραγματοποίηση της οποίας κρίνει απαραίτητη προτού χορηγήσει δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο ιατρικής ειδικότητας.
- 14 Σύμφωνα με την Ισπανική Κυβέρνηση, ο διαγωνισμός MIR αποτελεί αναγκαιότητα απορρέουσα από την κατάσταση στην Ισπανία όπου, για ιστορικούς λόγους, πολλοί ιατροί επιθυμούν την πρόσβαση σε εκπαίδευση ιατρικής ειδικότητας, οπότε δεν επαρκεί ο αριθμός των διαθέσιμων συναφώς θέσεων και, ως εκ τούτου, πρέπει να τις κατανέμουν οι αρμόδιες αρχές.
- 15 Η κυβέρνηση αυτή υπογραμμίζει ότι η επίμαχη δοκιμασία δεν αποτελεί «εξετάσεις» στις οποίες πρέπει να επιτύχουν οι υποψήφιοι, αλλά διαδικασία κατανομής των περιορισμένων υφισταμένων θέσεων. Στον διαγωνισμό MIR δεν πρόκειται για το αν γίνεται κανείς «δεκτός» ή «αποκλείεται»: η κατανομή των προς πλήρωση θέσεων πραγματοποιείται σύμφωνα με τη φθίνουσα σειρά των γενικών βαθμών που έχουν δοθεί σε κάθε υποψήφιο στο πλαίσιο του διαγωνισμού αυτού, σε συνάρτηση με την κατά προτεραιότητα αίτηση που υπέβαλε ο ενδιαφερόμενος. Συνεπώς, ο εν λόγω διαγωνισμός θεσπίζει μια αντικειμενική διαδικασία βάσει των γνώσεων και των

προσόντων. Οι γνώσεις συνάγονται από την αξιολόγηση, σύμφωνα με μια κλίμακα, της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στον τομέα της ιατρικής, ενώ τα προσόντα εκτιμώνται μέσω μιας δοκιμασίας σχετικής με τις γενικές γνώσεις που πιστοποιεί το πτυχίο ιατρικής.

- 16 Εξάλλου, η Ισπανική Κυβέρνηση προσθέτει ότι δεν επιβάλλεται συστηματικά η συμμετοχή στον διαγωνισμό MIR δεδομένου ότι, μεταξύ άλλων, το άρθρο 12 bis, παράγραφος 4, του τροποποιημένου βασιλικού διατάγματος 1691/1989 απαλλάσσει της δοκιμασίας αυτής τους υποψηφίους που αποδεικνύουν ότι έχουν επιτύχει σε κρατικές εξετάσεις επιλογής για την πρόσβαση στην εκπαίδευση που έχουν παρακολουθήσει στο κράτος μέλος καταγωγής τους.
- 17 Η αποδοχή των ακραίων θέσεων της Επιτροπής έχει σοβαρές επιπτώσεις στο ισπανικό σύστημα προσβάσεως στην εκπαίδευση ιατρικής ειδικότητας και ισοδυναμεί με την ενθάρρυνση ή παρότρυνση των υποψηφίων για εκπαίδευση στην Ισπανία να αρχίσουν την εκπαίδευση αυτή στην αλλοδαπή, για ένα κατώτατο χρονικό διάστημα και με τον τρόπο που αυτοί θα επιλέξουν, ώστε να αποκτήσουν το δικαίωμα συμπληρωματικής εκπαίδευσης στην Ισπανία παρακάμπτοντας τις συνήθεις προϋποθέσεις προσβάσεως στην εκπαίδευση αυτή. Η κατάσταση αυτή θα πρέπει να χαρακτηριστεί ως καταστρατήγηση του νόμου.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 18 Το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 εντάσσεται στο πλαίσιο μέτρων του κοινοτικού δικαίου με σκοπό τη διευκόλυνση της επαγγελματικής κινητικότητας των ιατρών που είναι κοινοτικοί υπήκοοι και έχουν παρακολουθήσει εκπαίδευση ιατρικής ειδικότητας.
- 19 Όπως προκύπτει από το άρθρο 57, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 47, παράγραφος 1, ΕΚ), οι οδηγίες, όπως η οδηγία 93/16,

σκοπούν να διευκολύνουν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων, θεσπίζοντας κοινούς κανόνες και κριτήρια που καταλήγουν, στο μέτρο του δυνατού, στην αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων.

- 20 Συνεπώς, το άρθρο 8, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/16 προβλέπει ότι ο ενδιαφερόμενος θα αποκτήσει νέο δίπλωμα στο κράτος μέλος υποδοχής αφού, ενδεχομένως, παρακολουθήσει συμπληρωματική εκπαίδευση. Βάσει του διπλώματος αυτού, ο ενδιαφερόμενος θα μπορέσει στη συνέχεια να ασκήσει στο κράτος αυτό την οικεία ιατρική ειδικότητα. Η παράγραφος 2 του εν λόγω άρθρου υποχρεώνει το κράτος μέλος υποδοχής, όταν καθορίζει την απαιτούμενη συμπληρωματική εκπαίδευση, να λαμβάνει υπόψη τα πρόσφορα επαγγελματικά προσόντα του ενδιαφερομένου, σύμφωνα με αρχές ανάλογες αυτών που έχει αναπτύξει η νομολογία του Δικαστηρίου για την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.
- 21 Σύμφωνα με τη νομολογία αυτή της οποίας οι αρχές αναπτύχθηκαν στην απόφαση της 7ης Μαΐου 1991, C-340/89, Βλασσοπούλου (Συλλογή 1991, σ. I-2357, σκέψη 16), οι αρχές κράτους μέλους, όταν επιλαμβάνονται αιτήσεως που υποβάλλει κοινοτικός υπήκοος για τη χορήγηση αδείας ασκήσεως επαγγέλματος, η πρόσβαση στο οποίο ρυθμίζεται κανονιστικώς, οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τα επαγγελματικά προσόντα του ενδιαφερομένου, προβαίνοντας σε συγκριτική εξέταση μεταξύ, αφενός, των ικανοτήτων που πιστοποιούνται με αυτά τα διπλώματα, πιστοποιητικά και άλλους τίτλους, καθώς και με την πρόσφορη επαγγελματική του πείρα και, αφετέρου, των επαγγελματικών προσόντων που απαιτούνται από την εθνική νομοθεσία για την άσκηση του επιμάχου επαγγέλματος (βλ., προσφάτως, την απόφαση της 22ας Ιανουαρίου 2002, C-31/00, Dreessen, Συλλογή 2002, σ. I-663, σκέψη 31).
- 22 Η υποχρέωση αυτή εκτείνεται στο σύνολο των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων καθώς και στο σύνολο της σχετικής πείρας του ενδιαφερομένου, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι τα απέκτησε σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα, και η υποχρέωση αυτή δεν παύει να υφίσταται λόγω της εκδόσεως οδηγιών σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων (βλ. απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2000, C-238/98, Hocsmán, Συλλογή 2000, σ. I-6623, σκέψεις 23 και 31).

- 23 Στο πλαίσιο αυτό, το κύριο αντικείμενο των οδηγιών όπως η οδηγία 93/16 είναι η θέση σε εφαρμογή συστημάτων αυτόματης και ανεπιφύλακτης αναγνώρισεως για ορισμένα διπλώματα, πιστοποιητικά και άλλους τίτλους.
- 24 Συνεπώς, όσον αφορά το ιατρικό επάγγελμα, η οδηγία 93/16 προβλέπει ότι κάθε κράτος μέλος αναγνωρίζει ορισμένα διπλώματα, πιστοποιητικά και άλλους τίτλους που χορηγούνται στους κοινοτικούς υπηκόους από τα άλλα κράτη μέλη σύμφωνα με τις απαιτούμενες από την οδηγία αυτή προϋποθέσεις, προσδίδοντάς τους στο έδαφός του, όσον αφορά την πρόσβαση στις δραστηριότητες του ιατρού και την άσκηση αυτών, την ίδια ισχύ με τα διπλώματα, τα πιστοποιητικά και τους άλλους τίτλους που χορηγεί το κράτος αυτό.
- 25 Χάρη στο αυτόματο και ανεπιφύλακτο αποτέλεσμα που χαρακτηρίζει αυτά τα συστήματα αμοιβαίας αναγνώρισεως των διπλωμάτων καθώς και στο γεγονός ότι μπορεί να είναι γνωστό με ακρίβεια και εκ των προτέρων αν συγκεκριμένο δίπλωμα επιτρέπει την πρόσβαση στην άσκηση του αντιστοίχου επαγγέλματος στα άλλα κράτη μέλη, τα συστήματα αυτά είναι, στις περισσότερες περιπτώσεις, ευνοϊκότερα για τους ενδιαφερομένους από την εφαρμογή των αρχών που αναπτύχθηκαν στην προπαρατεθείσα στις σκέψεις 21 και 22 της παρούσας αποφάσεως νομολογία. Πάντως, η νομολογία αυτή διατηρεί ορισμένο ενδιαφέρον σε καταστάσεις μη καλυπτόμενες από τις οδηγίες περί αμοιβαίας αναγνώρισεως των διπλωμάτων (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Hocsmann, σκέψη 34).
- 26 Σ' αυτό το γενικό πλαίσιο, η οδηγία 93/16 διακρίνει τρεις περιπτώσεις για την αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων ιατρών που είναι κοινοτικοί υπήκοοι και έχουν παρακολουθήσει εκπαίδευση ιατρικής ειδικότητας.
- 27 Η πρώτη περίπτωση αφορά τους διακινουμένους ιατρούς που έχουν δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο πιστοποιούντα ιατρική ειδικότητα η οποία, αφενός, περιλαμβάνεται στις ειδικότητες που είναι κοινές σε όλα τα κράτη μέλη και, αφετέ-

ρου, απαριθμείται στο άρθρο 5, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/16. Δυνάμει του άρθρου 4 της οδηγίας αυτής, η αναγνώριση των εν λόγω διπλωμάτων, πτυχίων και άλλων τίτλων είναι αυτόματη και ανεπιφύλακτη σε όλα τα κράτη μέλη.

- 28 Η δεύτερη περίπτωση αφορά τους διακινουμένους ιατρούς που έχουν δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο πιστοποιούντα ιατρική ειδικότητα, η οποία δεν περιλαμβάνεται στις ειδικότητες που είναι κοινές σε όλα τα κράτη μέλη, αλλά απαριθμείται στον κατάλογο των ειδικοτήτων δύο ή περισσότερων κρατών μελών του άρθρου 7, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/16. Δυνάμει του άρθρου 6 της οδηγίας αυτής, η αναγνώριση των εν λόγω διπλωμάτων, πτυχίων και άλλων τίτλων είναι αυτόματη και ανεπιφύλακτη στα εν λόγω κράτη μέλη, αλλά μόνο σ' αυτά.
- 29 Η τρίτη περίπτωση αφορά τον διακινούμενο ιατρό που επιθυμεί να ασκήσει ιατρική ειδικότητα σε ένα κράτος μέλος και έχει παρακολουθήσει, σε άλλο κράτος μέλος, εκπαίδευση ιατρικής ειδικότητας πιστοποιούμενη με δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο που δεν επιτρέπει την πρόσβαση στην άσκηση της οικείας ιατρικής ειδικότητας στο πρώτο κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 4 ή του άρθρου 6 της οδηγίας 93/16. Στην περίπτωση αυτή, το άρθρο 8 της οδηγίας έχει σκοπό τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας του ιατρού αυτού επιτρέποντάς του να συμπληρώσει, στο κράτος μέλος υποδοχής και σύμφωνα με την εσωτερική κανονιστική ρύθμιση αυτού του κράτους μέλους, την απαιτούμενη για την άσκηση της εν λόγω ιατρικής ειδικότητας εκπαίδευση.
- 30 Συνεπώς, το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 τυγχάνει εφαρμογής, πρώτον, στις ιατρικές ειδικότητες που υφίστανται τόσο στο κράτος μέλος υποδοχής όσο και στο κράτος μέλος καταγωγής ή προελεύσεως, οι οποίες όμως, για κάποιον λόγο, δεν περιελήφθησαν στους καταλόγους των άρθρων 5 και 7 της εν λόγω οδηγίας.
- 31 Δεύτερον, το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 τυγχάνει εφαρμογής στις εκπαιδεύσεις ειδικοτήτων οι οποίες, χωρίς να θεωρηθεί ότι δημιουργούν ιατρική ειδικότητα στο κράτος μέλος καταγωγής ή προελεύσεως, επιτρέπουν σ' αυτό το κράτος μέλος την

πρόσβαση στην άσκηση ιατρικής δραστηριότητας η οποία συνιστά, στο κράτος μέλος υποδοχής, ιατρική ειδικότητα.

- 32 Η κατάσταση αυτή υφίσταται, παραδείγματος χάρι, όσον αφορά με την καρδιολογία η οποία, ενώ αποτελεί ιατρική ειδικότητα στα περισσότερα κράτη μέλη, θεωρείται, σε ορισμένα άλλα κράτη μέλη, ως ειδικευση της παθολογίας, οπότε συνεπώς ένα δίπλωμα «ειδικού στην παθολογία ιατρού — τομέας καρδιολογίας» δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο της αυτόματης και ανεπιφύλακτης αναγνώρισεως των άρθρων 4 και 6 της οδηγίας 93/16 (βλ., συναφώς, την απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2000, C-16/99, Erpelding, Συλλογή 2000, σ. I-6821, σκέψη 27).
- 33 Τρίτον, το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 τυγχάνει εφαρμογής όταν ο διακινούμενος ιατρός έχει δίπλωμα ιατρικής ειδικότητας για την οποία, στο κράτος μέλος υποδοχής, δεν υφίσταται αντίστοιχη αλλά παραπλήσια ειδικότητα, οπότε η άσκηση της τελευταίας αυτής ειδικότητας στο κράτος μέλος υποδοχής απαιτεί προηγουμένη συμπληρωματική εκπαίδευση.
- 34 Συνεπώς, το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 έχει την έννοια ότι αφορά την κατάσταση όπου ένας διακινούμενος ιατρός έχει δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο εκπαίδευσως ιατρικής ειδικότητας που δεν εμπίπτει στο θεσπισθέν με την οδηγία 93/16 σύστημα αυτόματης και ανεπιφύλακτης αναγνώρισεως, το οποίο όμως δίνει στον ιατρό αυτό τη δυνατότητα να ασκεί στο κράτος μέλος καταγωγής ή προελεύσεως ιατρική δραστηριότητα που αντιστοιχεί, σε κάποιο βαθμό — όχι όμως τυπικώς — στην ιατρική ειδικότητα που επιθυμεί να ασκήσει στο κράτος μέλος υποδοχής.
- 35 Το Βασίλειο της Ισπανίας αναφέρει τη δυνατότητα καταστρατηγήσεως του συστήματός του περί προσβάσεως στην εκπαίδευση ιατρικής ειδικότητας, αν το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εφαρμόζεται και στους διακινούμενους ιατρούς που έχουν δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο εκπαίδευσως ιατρικής ειδικότητας που πιστοποιεί βραχύχρονη μόνον εκπαίδευση και δεν επι-

τρέπει την πρόσβαση στην άσκηση δραστηριότητας ιατρικής ειδικότητας στο κράτος μέλος καταγωγής ή προελεύσεως. Η ερμηνεία αυτή έχει, μεταξύ άλλων, ως αποτέλεσμα να δίνει στους Ισπανούς ιατρούς τη δυνατότητα να καταστρατηγούν το σύστημα του διαγωνισμού MIR παρακολουθώντας απλώς μια βραχύχρονη εκπαίδευση σε άλλο κράτος μέλος.

- 36 Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η μέριμνα παρεμποδίσεως τέτοιων καταχρήσεων είναι θεμιτή. Αντιθέτως, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι δεν είναι αναγκαίο ούτε ανάλογο να υποβάλλονται στον διαγωνισμό MIR οι διακινούμενοι ιατροί που έχουν τύχει πλήρους εκπαίδευσως ιατρικής ειδικότητας στο κράτος μέλος καταγωγής ή προελεύσεως.
- 37 Επιπλέον, από τις υποβληθείσες στο Δικαστήριο παρατηρήσεις προκύπτει ότι το Βασίλειο της Ισπανίας επιβάλλει, κατ' αρχήν, τον διαγωνισμό MIR σε όλους τους διακινούμενους ιατρούς κατά τον ίδιο τρόπο όπως και στους ιατρούς που επιθυμούν να αρχίσουν για πρώτη φορά εκπαίδευση για να αποκτήσουν δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο ιατρικής ειδικότητας. Το γεγονός ότι οι ισπανικές αρχές εξαιρούν στην πράξη από τον εν λόγω διαγωνισμό αυτούς που αποδεικνύουν ότι έχουν τύχει σε παρεμφερή διαδικασία επιλογής στο κράτος μέλος καταγωγής ή προελεύσεώς τους επιβεβαιώνει απλώς την ύπαρξη του κανόνα ότι η συμμετοχή στον διαγωνισμό αυτό είναι κατ' αρχήν υποχρεωτική για όλους τους διακινούμενους ιατρούς.
- 38 Περαιτέρω, η Ισπανική Κυβέρνηση δεν αντικρούει τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι ο τρόπος διοργανώσεως του διαγωνισμού MIR δεν διασφαλίζει στον διακινούμενο ιατρό τη δυνατότητα προσβάσεως στη συμπληρωματική εκπαίδευση για την εν λόγω ιατρική ειδικότητα.
- 39 Ασφαλώς, στις περιπτώσεις όπου τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16, το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί, κατ' αρχήν, να εξαρτά τη χορήγηση του ζητούμενου από τον διακινούμενο ιατρό διπλώματος από την εκπλήρωση συμ-

πληρωματικής εκπαίδευσης. Πάντως, από την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού προκύπτει ότι η εν λόγω συμπληρωματική εκπαίδευση μπορεί να αφορά μόνον τους τομείς οι οποίοι, σύμφωνα με την εσωτερική κανονιστική ρύθμιση του κράτους μέλους υποδοχής, δεν καλύπτονται ήδη από τα διπλώματα, πιστοποιητικά ή άλλους τίτλους εκπαίδευσης που έχει ο διακινούμενος ιατρός.

- 40 Συνεπώς, δεν επιτρέπεται στο κράτος μέλος υποδοχής ούτε να συμπεριλάβει άλλους τομείς στη συμπληρωματική εκπαίδευση που επιβάλλει στον διακινούμενο ιατρό ούτε να τον υποβάλει στις ίδιες προϋποθέσεις προσβάσεως με τον ιατρό που επιθυμεί να αρχίσει για πρώτη φορά εκπαίδευση με σκοπό να αποκτήσει δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο ιατρικής ειδικότητας.
- 41 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν μετέφερε ορθώς το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 στο εθνικό δίκαιο και, συνεπώς, είναι βάσιμη η πρώτη αιτίαση της Επιτροπής.

Επί της δεύτερας αιτιάσεως που αντλείται από την παράλειψη μεταφοράς του άρθρου 18 της οδηγίας 93/16 στο εθνικό δίκαιο

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 42 Με τη δεύτερη αιτίαση, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν μετέφερε το άρθρο 18 της οδηγίας 93/16 στο εθνικό δίκαιο, μολονότι όφειλε να το μεταφέρει.

- 43 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι από το άρθρο 5 του Real Decreto 63/1995, της 20ής Ιανουαρίου 1995, προκύπτει ότι μόνον τα έξοδα των παροχών που πραγματοποιεί το προσωπικό του ισπανικού εθνικού συστήματος υγείας αναλαμβάνονται από την κοινωνική ασφάλιση «με την επιφύλαξη των διατάξεων των διεθνών συμβάσεων». Η ισπανική κανονιστική ρύθμιση δεν διευκρινίζει αν αυτή η έννοια των «διεθνών συμβάσεων» καλύπτει τη συνθήκη και, στην περίπτωση αυτή, με ποιον τρόπο μια μεμονωμένη παροχή υπηρεσίας, πραγματοποιηθείσα στην Ισπανία από ιατρό εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο αναλήψεως εξόδων από τους οργανισμούς της ισπανικής κοινωνικής ασφάλισης. Στην παρούσα φάση αυτής της κανονιστικής ρυθμίσεως, οι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη ιατροί δεν μπορούν, πλην καταστάσεων επείγουσας ανάγκης, να παρέχουν στην Ισπανία υπηρεσίες που δημιουργούν δικαίωμα επιστροφής των εξόδων.
- 44 Η Ισπανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το άρθρο 18 της οδηγίας 93/16 δεν μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο διότι, σύμφωνα με τη διατύπωση του άρθρου αυτού, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ενσωματώσουν τη διάταξη αυτή στην εσωτερική τους έννομη τάξη μόνον όταν η εγγραφή σε οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης δημοσίου δικαίου στο κράτος μέλος υποδοχής είναι υποχρεωτική για τον διακανονισμό με ασφαλιστικό οργανισμό των λογαριασμών που αφορούν δραστηριότητες ασκηθείσες υπέρ των υπαγομένων στην κοινωνική ασφάλιση. Στην Ισπανία όμως δεν επιβάλλεται τέτοιου είδους εγγραφή. Συνεπώς, δεν είναι αναγκαίο να απαλλαγούν της εγγραφής αυτής οι υπήκοοι άλλων κρατών μελών.
- 45 Η κυβέρνηση αυτή υποστηρίζει εξάλλου ότι η Επιτροπή συγχέει το δικαίωμα ελεύθερης παροχής υπηρεσιών που έχουν στην Ισπανία οι ιατροί υπήκοοι των άλλων κρατών μελών με τα δικαιώματα των υπαγομένων στην ισπανική κοινωνική ασφάλιση. Η Ισπανική Κυβέρνηση επισημαίνει ότι, αν οι ασφαλισμένοι στην ισπανική κοινωνική ασφάλιση χρησιμοποιούν το εθνικό σύστημα υγείας, οι ιατρικές υπηρεσίες αναλαμβάνονται πλήρως από την κοινωνική ασφάλιση. Αντιθέτως, αν προτιμούν να λάβουν ιατρικές υπηρεσίες εκτός του συστήματος αυτού, πρέπει να φέρουν οι ίδιοι το κόστος των παρασχεθεισών υπηρεσιών, χωρίς καμιά μεσολάβηση της κοινωνικής ασφάλισης. Μόνο σε περίπτωση επείγουσας ιατρικής αρωγής που παρέχεται εκτός του εθνικού συστήματος υγείας επιστρέφονται τα σχετικά έξοδα, αφού εξακριβωθεί ότι οι υπηρεσίες του εν λόγω συστήματος δεν μπόρεσαν να χρησιμοποιηθούν σε εύθετο χρόνο και ότι η εν λόγω αρωγή δεν συνιστά καταστρατήγηση ή κατάχρηση της εξαιρέσεως αυτής.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 46 Το άρθρο 18 της οδηγίας 93/16 αποτελεί μέρος του τμήματος Β, με τίτλο «Ειδικές διατάξεις περί της παροχής υπηρεσιών», του κεφαλαίου VI, με τίτλο «Διατάξεις προς διευκόλυνση της πραγματικής ασκήσεως του δικαιώματος εγκαταστάσεως και του δικαιώματος της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών».
- 47 Τα δύο άρθρα που περιλαμβάνονται στο τμήμα αυτό απαλλάσσουν τους υπηκόους των κρατών μελών, σε περίπτωση παροχής ιατρικών υπηρεσιών εντός άλλου κράτους μέλους, από ορισμένες υποχρεώσεις που προβλέπει ενδεχομένως αυτό το κράτος μέλος για τους εγκατεστημένους σε αυτό το κράτος ιατρούς.
- 48 Έτσι, το άρθρο 17 της οδηγίας 93/16 απαλλάσσει κατ' αρχήν αυτούς τους επαγγελματίες της υποχρεώσεως να διαθέτουν είτε άδεια είτε εγγραφή ή συμμετοχή ως μέλη σε επαγγελματική οργάνωση ή σύλλογο, για την πρόσβαση σε κάποια δραστηριότητα ιατρού ή την άσκησή της στο κράτος μέλος παροχής υπηρεσιών.
- 49 Ο σκοπός του άρθρου αυτού εκτίθεται στη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 93/16, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών, πρέπει να αίρεται η απαίτηση εγγραφής ή συμμετοχής ως μέλους σε επαγγελματικές οργανώσεις ή συλλόγους, η οποία συνδέεται με τον σταθερό και μόνιμο χαρακτήρα της ασκούμενης δραστηριότητας στο κράτος μέλος υποδοχής, διότι η απαίτηση αυτή θα αποτελούσε αναμφίβολα εμπόδιο για τον παρέχοντα τις υπηρεσίες, λόγω του προσωρινού χαρακτήρα της δραστηριότητάς του.
- 50 Η ίδια αιτιολογική σκέψη προσθέτει ότι για να εξασφαλισθεί ο έλεγχος της επαγγελματικής πειθαρχίας, ο οποίος ανήκει στην αρμοδιότητα αυτών των οργανώσεων

ή αυτών των επαγγελματιών οργανώσεων ή συλλόγων στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα να επιβάλλεται στον δικαιούχο η υποχρέωση να κοινοποιεί την παροχή υπηρεσιών προς την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής.

- 51 Το άρθρο 18 της οδηγίας 93/16 απαλλάσσει τους υπηκόους των κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος, σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών που συνεπάγονται τη μετακίνηση του δικαιούχου, μιας άλλης υποχρέωσης που προβλέπει ενδεχομένως το εσωτερικό δίκαιο του κράτους μέλους παροχής υπηρεσιών, ήτοι της υποχρέωσης εγγραφής σε οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης δημοσίου δικαίου ως προϋποθέσεως, εντός του κράτους μέλους αυτού, για τον διακανονισμό με ασφαλιστικούς οργανισμούς των λογαριασμών που αφορούν τις δραστηριότητες που ασκούνται υπέρ των υπαγομένων στην κοινωνική ασφάλιση.
- 52 Αντιθέτως, ούτε το άρθρο 18 της οδηγίας 93/16 ούτε καμία άλλη διάταξη αυτής σκοπεί να εξαλείψει όλα τα εμπόδια που μπορεί να υφίστανται στα κράτη μέλη όσον αφορά την επιστροφή των εξόδων για ιατρικές παροχές από έναν ασφαλιστικό οργανισμό, στον οποίο δεν ανήκει ο εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος ιατρός.
- 53 Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 101 των προτάσεών της, τούτο θα υπερέβαινε το πλαίσιο οδηγίας για την αμοιβαία αναγνώριση διπλωμάτων και δεν θα ήταν σύμφωνο με την εικοστή δεύτερη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 93/16, από την οποία προκύπτει ότι η οδηγία δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να οργανώνουν τα εθνικά κοινωνικοασφαλιστικά τους συστήματα.
- 54 Συνεπώς, κάθε διαπίστωση μη τηρήσεως της υποχρέωσης μεταφοράς του άρθρου 18 της οδηγίας 93/16 στο εθνικό δίκαιο προϋποθέτει, αφενός, ότι το εθνικό δίκαιο επιβάλλει την εγγραφή σε οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης δημοσίου δικαίου ως προϋπόθεση για τον διακανονισμό με ασφαλιστικούς οργανισμούς των λογαριασμών που αφορούν τις ασκηθείσες υπέρ των υπαγομένων στην κοινωνική ασφάλιση δραστηριότητες και, αφετέρου, ότι το εν λόγω κράτος μέλος δεν απάλλαξε της υποχρέωσης αυτής τους εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη κοινοτικούς υπηκόους, σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών συνεπαγομένων τη μετακίνηση του δικαιούχου.

55. Εν προκειμένω όμως, η Επιτροπή δεν αντέκρουσε το επιχείρημα της Ισπανικής Κυβερνήσεως ότι η εγγραφή αυτή δεν είναι αναγκαία στην Ισπανία. Η ενώπιον του Δικαστηρίου επιχειρηματολογία της Επιτροπής επικεντρώθηκε κυρίως στο ζήτημα της επιστροφής εκ μέρους του ισπανικού συστήματος υγείας των εξόδων για ιατρικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στην Ισπανία από εγκατεστημένους σε άλλο κράτος μέλος ιατρούς.
56. Το ζήτημα αυτό όμως δεν πρέπει να συγχέεται με το ζήτημα από ποια εγγραφή το άρθρο 18 της οδηγίας 93/16 απαλλάσσει τους ιατρούς αυτούς. Το ζήτημα αυτό, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 53 της παρούσας αποφάσεως, υπερβαίνει το πλαίσιο της μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό δίκαιο και, ως εκ τούτου, το πλαίσιο της παρούσας προσφυγής λόγω παραβάσεως για μη ορθή μεταφορά οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.
57. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν αποδείχθηκε ότι η δεύτερη αιτίαση είναι βάσιμη και πρέπει συνεπώς να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

58. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Πάντως, σύμφωνα με την παράγραφο 3, του ίδιου άρθρου, το Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων. Επειδή η Επιτροπή και το Βασίλειο της Ισπανίας ηττήθησαν εν μέρει, κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Το Βασίλειο της Ισπανίας, μη μεταφέροντας στο εθνικό δίκαιο προσηκόντως, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιατρών και της αμοιβαίας αναγνώρισεως των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων τους, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις διατάξεις της εν λόγω οδηγίας.
- 2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.
- 3) Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το Βασίλειο της Ισπανίας φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

von Bahr

Edward

Wathelet

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Μαΐου 2002.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

R. Grass

P. Jann